

ДЖЕРЕЛА МЕТАФОРИЗАЦІЇ ТЕРМІНІВ ЕКОНОМІКИ

Ситник К.В., гр. Б-13

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Руденко С.М.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

В економічній сфері терміни активно утворюються шляхом метафоризації. Метафора (грецьк. *metaphora* – перенесення) – використання слів одного смислового класу для позначення понять іншого класу, що має з першим спільність за певною ознакою. Це явище відбито в «Словнику фондового ринку» (1999) «Фінансовому словнику» (2000), «Енциклопедії бізнесмена» (2000) та ін.

На наш погляд, вагомими є дослідження метафори в працях Олени Павлівни Вінник (зокрема в її «Словнику найменувань метафоричного походження у сфері економіки»), яка структурувала джерела метафоризації в економічній термінології за такими ознаками:

а) антропоморфічна метафора: *акції-лідери, акція-переможець, безбілетник, білий лицар, голова і плечі, капітал-утікач, нападник, одружений опціон-пут, розумна картка, сплюх, фаворит* тощо; б) зооморфічна метафора: *акули, буйволи, бик у стійлі, ведмеді, віця, вовки-вівці, горді леви, готівкова корова, бджола-вбивця, жирний кіт, заєць, звити кокон, зебра, фонд-хижак, змія в тунелі* тощо; в) флороморфічна метафора: *дерево, дерево цілей і завдань, диня, зелені паростки, зелень, капуста, ланцюжок маргариток, морква, неїстівний гриб, паросток, підсніжники* тощо; г) найменування з галузі архітектури й будівництва (*валютний коридор, вікно, кредит-міст, мезонін, піраміди, позика-міст, фінансова піраміда, цеглинка*) та ін.; д) найменування предметів побуту, їжі: *блюде, каструля, ліквідна подушка, нашийник, парасолька цін, подушка, у шухляді, черпалка, бутерброд з маслом*, ін.; д) медичні спеціальні назви: *доларові ін'єкції, донор, здорові фінанси, ін'єкції, колапс імпорту, хвора економіка, лікар компанії* тощо; е) терміни природничих галузей: *дифузія, зупинка ланцюгової реакції*) та ін.; є) військові терміни: *боргова бомба, валютна війна, війна цін, цінова війна* тощо; ж) терміни технічної сфери: *маятникова міграція, податкове гальмо, рубильники, храповик*).

Знання метафор економічної сфери, що виконують у спеціальних текстах номінативну, інформативну, мнемонічну, текстотворчу, евристичну, пояснювальну, емоційно-оцінну функції, суттєво розширює світогляд і поглиблює сприйняття студентами-економістами галузевої термінології під час опанування азами фаху.